

Yttrande över remiss av betänkandet Styrkraft i funktionshinderspolitiken, SOU 2019:23

Sammanfattning

Boverket begränsar sitt yttrande till att omfatta de delar i remissen som berör myndigheten både direkt och indirekt samt de avsnitt som behandlar universell utformning.

Boverket tillstyrker förslaget att bostad, byggd miljö och samhällsplanering ska vara ett särskilt prioriterat samhällsområde för genomförandet av funktionshinderspolitiken.

Boverket anser att universell utformning borde läggas till som fråga av särskild vikt.

Boverket tycker att Myndigheten för delaktighet bör ha ett utpekat ansvar för den byggda miljön tillsammans med Boverket och Socialstyrelsen.

Boverket anser att även Transportstyrelsen blir en myndighet med utpekat ansvar för tillgänglighet kopplat till transporter.

Boverket ställer sig positiv till att vara en av de föreslagna samordnande myndigheterna som ska arbeta med extra viktiga områden för att nå det nya funktionshinderspolitiska målet.

Boverket avstyrker förslaget till ändring av förordningen (2012:546) med instruktion för Boverket, eftersom den nu gällande lydelsen av instruktionen är både rimlig och tillräcklig.

Boverket ifrågasätter det som anges under rubriken *Även Socialstyrelsen ska ha utpekat ansvar* på sidan 217 om att Socialstyrelsen är förvaltningsmyndighet med ansvar för lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag.

Boverket anser att det finns en svårighet att följa upp hela den byggda miljön eftersom det finns ingen statistik över tillgängligheten för den samma.

7.2 Mål och samhällsområden

7.2.7 Bostad, byggd miljö och samhällsplanering

Boverket tillstyrker förslaget att bostad, byggd miljö och samhällsplanering ska vara ett särskilt prioriterat samhällsområde för genomförandet av funktionshinderspolitiken.

Under rubriken *Annan statlig styrning* på sidan 174 finns det ytterligare regler som förtjänar att nämnas.

I Boverkets byggregler (2011:6) – föreskrifter och allmänna råd, BBR, finns krav på byggnader och tomter vid uppförande och ändring. Boverket har också regler om enkelt avhjälpna hinder och för nyanläggning av allmänna platser och områden för andra anläggningar än byggnader¹.

Det finns också en förordning om att statliga myndigheter har ett särskilt ansvar för genomförande av funktionshinderspolitiken². Ansvar har två huvudsakliga delar. Myndigheterna ska dels verka för att personer med funktionsnedsättning ges full delaktighet i samhällslivet, dels särskilt sträva efter att göra sin verksamhet, sina lokaler och sin information tillgänglig för personer med funktionsnedsättning.

7.3 Frågor av särskild vikt

Boverket ser positivt på att vissa frågor lyfts inom arbete med funktionshinderspolitiken. Universell utformning borde läggas till som fråga av särskild vikt. Universell utformning innebär att produkter, miljöer, program och tjänster ska kunna användas av alla i största möjliga utsträckning utan behov av anpassning eller specialutformning. Universell utformning ska inte utesluta hjälpmedel för enskilda grupper av personer med funktionsnedsättning där så behövs.

¹ Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:13) om avhjälpande av enkelt avhjälpna hinder till och i lokaler dit allmänheten har tillträde och på allmänna platser, respektive Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:5) om tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga på allmänna platser och inom områden för andra anläggningar än byggnader.

² Förordningen (2011:526) om de statliga myndigheternas ansvar för genomförande av funktionshinderspolitiken.

Principen om universell utformning bör också tillämpas på fysiska aktiviteter som befinner sig utanför de processer som ligger till grund för planläggning och byggande. Mycket av den utformning som görs i samhället utanför plan- och byggprocesserna kan säkras för ökad och tillfredsställande fysisk- och psykisk tillgänglighet genom att de deltagande aktörerna förstår, tänker och tillämpar principen om universell utformning.

7.4 Arbetssätt och myndigheter med särskilt ansvar

De statliga myndigheterna har ett särskilt ansvar för tillgänglighet i lokaler, verksamhet och information. Därför menar Boverket, utifrån förordningen om de statliga myndigheternas ansvar för genomförandet av funktionshinderspolitiken, att även Myndigheten för delaktighet bör ha ett utpekat ansvar för den byggda miljön tillsammans med Boverket och Socialstyrelsen.

Transportstyrelsen är föreskrivande myndighet för vägtrafik, sjöfart, luftfart och järnväg. Det borde därför enligt Boverkets bedömning finnas skäl att även Transportstyrelsen blir en myndighet med utpekat ansvar för tillgänglighet kopplat till transporter.

7.4.5 Reformerat myndighetsansvar

Boverket ställer sig positivt till att vara en av de föreslagna samordnande myndigheter som ska arbeta med extra viktiga områden för att nå det nya funktionshinderpolitiska målet.

Boverket avstyrker förslaget till ändring av förordningen (2012:546) med instruktion för Boverket, eftersom den nu gällande lydelsen av instruktionen är både rimlig och tillräcklig.

Boverket ifrågasätter det som anges under rubriken *Även Socialstyrelsen ska ha utpekat ansvar* på sidan 217 om att Socialstyrelsen är förvaltningsmyndighet med ansvar för lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag. Att förordningen (2018:224) om bostadsanpassningsbidrag följer att det är Boverket som utövar tillsyn över lagens tillämpning. Med stöd av bemyndigande i förordningen har myndigheten även utfärdat Boverkets föreskrifter (2018:12) om bostadsanpassningsbidrag. Några motsvarande uppgifter har inte Socialstyrelsen.

7.5 Tydligt och sammanhållet system för uppföljning och analys

Det finns en svårighet i att följa upp hela den byggda miljön. Det finns ingen statistik över hur tillgängliga bostäder, övriga byggnader, anläggningar, tomter, allmänna platser och områden för andra anläggningar är. Det är då svårt att följa utvecklingen över tid.

I detta ärende har generaldirektör Anders Sjelvgren beslutat och signerat dokumentet elektroniskt. Planarkitekt Roland Thörnquist har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschef Ingrid HERNSELL Norling, jurist Björn Fredljung, enhetschef Sofie Adolfsson Jörby, rättschef Yvonne Svensson och avdelningschef Göran Persson deltagit.

Anders Sjelvgren
generaldirektör

Roland Thörnquist
planarkitekt